

## **המחלקה למנהל ומדיניות ציבורית (685)**

תוכנית הלימודים לתואר שני

מטרות התכנית

עומס ומשך הלימודים

מבנה הלימודים

מסלולים והיקף לימודים

מבנה הלימודים במסלול עם עבודת גמר

מבנה הלימודים במסלול ללא עבודת גמר

קורסי השלמה

קורסי חובה

סמינר מסכם

קורסי בחירה

מגמות לימוד:

זכות ערעור על מטלות ביניים המוגשות במהלך הסמסטר

פטור והכרה בקורסים

**חטיבה בלימודי מנהל ומדיניות ציבורית** ( במסגת לימודי תואר ראשון)

[קורסי המחלקה](#)

# המחלקה למנהל ומדיניות ציבורית (685)

רמ"ח: פרופ' שלמה מזרחי

ממונה על המנהל במחלקה: גב' רוחמה רשף

רכזת לענייני סטודנטים: גב' ליאל שלו

טלפון המזכירות: 08 - 6472251

פקס: 08-6472816

דואר אלקטרוני: [mpast1@som.bgu.ac.il](mailto:mpast1@som.bgu.ac.il)

אתר המחלקה: <http://in.bgu.ac.il/fom/PublicDep/Pages/PublicDepHomePage.aspx>

## תוכנית הלימודים לתואר שני

### מטרות התכנית

התכנית במנהל ומדיניות ציבורית מיועדת להכשרת מנהיגות איכותית לתפקידי ניהול ומטה בכירים במגזר הציבורי ולמנהלים מהסקטור הפרטי המעוניינים בהעמקת הידע על מהות המגזר הציבורי, תוך הגברת כושר הניתוח, כושר ההפשטה, יכולת קבלת ההחלטות, יכולת ההערכה וכושר עיצוב המדיניות וביצועה במציאות דינאמית ובתנאי אי-ודאות. בד בבד התוכנית מניחה יסודות מדעיים ומחקריים להמשך לימודיהם של סטודנטים מצטיינים, המעוניינים בפעילות מחקרית-מדעית.

התכנית היא בין-תחומית ומדגישה את ההיבט הניהולי הכולל ואת ממדיה השונים של המדיניות הציבורית – הכלכליים, החברתיים, הפוליטיים, המשפטיים והביטחוניים ומשקפת את אופייה הרב-תרבותי של החברה הישראלית ואת מיקומה במרחב הגיאוגרפי. התלמידים עומדים על מורכבות הבעיות והאתגרים שישיראל ניצבת מולם. לשם כך הם רוכשים מיומנות ושליטה בכלים המדעיים והאינטלקטואליים הדרושים להתמודדות עם סביבה עתירת ידע, הנתונה בתהליך שינוי מואץ ומצריכה שילוב יצירתי של תחומים שונים, ממערכות מידע ממוחשבות, וניתוחים סטטיסטיים ועד תהליכים חברתיים, כלכליים ופוליטיים, סוגיות משפטיות ואתיות, התנהגות ארגונית וקבלת החלטות. בהיותה חלק אינטגרלי מהפקולטה לניהול, בנוסף על ידע וכלים מתחום מדע המדינה, היא מדגישה גם את ההיבט הניהולי.

### עומס ומשך הלימודים

ראה פרק "לימודי התואר השני" בשנתון (תת פרק "עומס הלימודים ומשך הלימודים").

### מבנה הלימודים

#### מסלולים והיקף לימודים

לימודי המוסמך במנהל ומדיניות ציבורית מתקיימים בשני מסלולים:

מסלול מחקרי עם עבודת גמר – להשלמת התואר נדרשות 42 נקודות זכות מהם 12 נקודות זכות של עבודת הגמר. תלמיד יכול להתקבל למסלול עם עבודת גמר לאחר שהשלים בהצלחה לפחות סמסטר

אחד עם 12 נקודות זכות או יותר, הצעתו לעבודת גמר אושרה וממוצע ציוניו לפחות 85 (ראה תקנון עבודת גמר).

מסלול ללא עבודת גמר- להשלמת התואר יש להשלים 42 נקודות זכות, כולל סמינר מסכם.

ועדת ההוראה שומרת לעצמה את הזכות להכניס שינויים בכל הכללים, התקנות ותוכניות הלימודים המתפרסמים מבלי למסור הודעות אישיות לנוגעים בדבר. התלמידים נדרשים לבדוק מעת לעת את פרסומי המחלקה המתייחסים לשינויים.

#### מבנה הלימודים במסלול עם עבודת גמר

| סוג הקורס    | מספר קורסים      | נק"ז |
|--------------|------------------|------|
| קורסי השלמה  | 5                | 0    |
| קורסי חובה   | 6                | 18   |
| קורסים במגמה | קורסי חובה במגמה | 2    |
|              | קורס בחירה במגמה | 1    |
|              | סמינר מסכם במגמה | 1    |
| עבודת גמר    | 1                | 12   |
| סה"כ: 42     |                  |      |

#### מבנה הלימודים במסלול ללא עבודת גמר

| סוג הקורס          | מספר קורסים       | נק"ז |
|--------------------|-------------------|------|
| קורסי השלמה        | 5                 | 0    |
| קורסי חובה         | 6                 | 18   |
| קורסים במגמה       | קורסי חובה במגמה  | 2    |
|                    | קורסי בחירה במגמה | 3    |
|                    | סמינר מסכם במגמה  | 1    |
| קורסי בחירה במחלקה | 2                 | 6    |
| סה"כ: 42           |                   |      |

## קורסי השלמה

תלמידים שלא למדו קורסים דומים במהלך לימודיהם האקדמיים הקודמים יחויבו בקורסי השלמה. קורסים אלה אינם מקנים נקודות זכות. חובה לסיים במהלך הסמסטר הראשון ללימודים, משום שעמידה בדרישותיהם היא תנאי להמשך הלימודים, מלבד הקורסים "יישומי מחשב א' + ב" אותם ניתן לסיים במהלך שלושת הסמסטרים הראשונים. סטודנט שלא יעמוד בתנאים הללו כנדרש, ייחסם הרישום בפניו.

תלמיד שיירשם לקורס חובה ללא ציון עובר בקורס ההשלמה או פטור מהקורס הנדרש, יופסקו לימודיו בקורס. הפסקת הלימודים בקורסים הללו תיעשה בכל שלב של הסמסטר. באחריות הסטודנט לוודא שלא נרשם לקורסים ללא שמילא את תנאי הקדם.

מידע אודות פטורים ומבחני פטור ראה בפרק "פטור והכרה מקורסים".

### רשימת קורסי ההשלמה:

| מס' הקורס | שם הקורס                            | שעות | נקודות | הערות                                                                                                        |
|-----------|-------------------------------------|------|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 68520032  | כלכלה למנהל ציבורי                  | 3    | 0      | קורס קדם ל"מדיניות כלכלית יישומית", "מודלים כמותיים להערכת מדיניות ציבורית" וסמינר "סוגיות בניהול משאבי טבע" |
| 68522001  | מושגי יסוד במשטר ופוליטיקה של ישראל | 3    | 0      | קורס קדם "לסוגיות במשטר ופוליטיקה בישראל"                                                                    |
| 68520077  | שיטות מחקר סטטיסטיות למנהל ציבורי   | 3    | 0      | קורס קדם ל"מודלים כמותיים להערכת מדיניות ציבורית"                                                            |
| 61050002  | יישומי מחשב בניהול א'               | 0    | 0      | קורס מקוון                                                                                                   |
| 61050003  | יישומי מחשב בניהול ב'               | 0    | 0      | קורס מקוון                                                                                                   |
|           | סה"כ                                | 9    |        |                                                                                                              |

## קורסי חובה

חלק מקורסי החובה מותנים בקורס השלמה או פטור מקורסי ההשלמה כמפורט:

| מס' הקורס | שם הקורס                              | שעות | נקודות | דרישות קדם                                                                              |
|-----------|---------------------------------------|------|--------|-----------------------------------------------------------------------------------------|
| 68521061  | מנהל ציבורי                           | 3    | 3      |                                                                                         |
| 68521281  | מדיניות ציבורית                       | 3    | 3      |                                                                                         |
| 68520041  | מודלים כמותיים להערכת מדיניות ציבורית | 3    | 3      | 1. שיטות מחקר סטטיסטיות למנהל ציבורי (685-2-0077)<br>2. כלכלה למנהל ציבורי (685-2-0032) |
| 68522011  | מדיניות כלכלית יישומית                | 3    | 3      | כלכלה למנהל ציבורי ( 685-2-0032)                                                        |
| 68520021  | יסודות המחקר במנהל ציבורי             | 3    | 3      |                                                                                         |
| 68522061  | סוגיות במשטר ופוליטיקה בישראל         | 3    | 3      | מושגי יסוד במשטר ופוליטיקה בישראל (685-2-2001)                                          |
|           | סה"כ                                  | 18   | 18     |                                                                                         |

## סמינר מסכם

יש לבחור לפחות סמינר אחד במהלך התואר. הקורס "יסודות המחקר במנהל הציבורי" ( 685-2-0021 ) מהווה דרישת קדם לכל הסמינרים.

המטלות של הסמינרים ייקבעו על פי לוח זמנים של המרצה, אולם הגשת העבודה הסופית לא תאוחר מ- 10 ימים מתום מועדי ב' של אותו סמסטר.

## קורסי בחירה

ניתן ללמוד במהלך התואר קורס אחד בלבד ממחלקה אחרת לתואר שני (במקום קורס בחירה אחד במחלקה), בתנאי שתכני הקורס המבוקש תואמים לתכנים במחלקה למנהל ומדיניות ציבורית, ובאישור יו"ר ועדת הוראה מחלקתית.

## מגמות לימוד

במסגרת קורסי הבחירה המחלקה מציעה שתי מגמות כדלקמן:

1. ניהול ציבורי – מרכז המגמה: פרופ' שלמה מזרחי.
  2. כלכלה, עסקים וחברה – מרכזים: ד"ר מיקי מלול וד"ר ערן מנס.
- חובה על כל סטודנט להירשם לאחת מהמגמות לא יאוחר מתום סמסטר א'.

תוכנית הלימודים במגמות מגדירה 6 קורסים שעל הסטודנט להשלים (18 נקודות זכות). מגמת הלימוד שייבחר התלמיד תופיע בגיליון הציונים בלבד. יש למלא טופס לבחירת מגמה (הטופס מופיע באתר המחלקה תחת "טפסים"), ולהגיש למזכירות המחלקה עד תחילת סמסטר ב'.

מבנה הלימודים במגמות:

| סוג הקורס                                                                                               | מספר קורסים | נק"ז |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|------|
| קורסי חובה במגמה (בנוסף לקורסי חובה במחלקה)                                                             | 2           | 6    |
| קורסי בחירה במגמה<br>(מתוך רשימת קורסי הבחירה של המגמה)                                                 | 3           | 9    |
| סמינר מסכם במגמה<br>(מתוך רשימת הסמינרים המוצעים במגמה)                                                 | 1           | 3    |
| קורסי בחירה במחלקה (מעבר לקורסי הבחירה במסגרת המגמה, מומלץ להירשם לשני קורסי בחירה נוספים מהמגמה האחרת) | 2           | 6    |
| סה"כ                                                                                                    | 8           | 24   |

## ניהול ציבורי

### מרכז המגמה: פרופ' שלמה מזרחי

המגזר הציבורי עובר בעשורים האחרונים תהליכים של מעבר מגישה ביורוקרטית שמאפיינת את "המנהל הציבורי" לגישה ניהולית שמאפיינת את "הניהול הציבורי". גישת הניהול הציבורי מציעה כלים חדשניים הן בהתנהלות הסקטור הציבורי מול גורמים חיצוניים לו והן בהתנהלות הפנימית של ארגונים ציבוריים. באפיק הראשון מושם דגש על קשרי הגומלין בין הסקטור הציבורי לפרטי כפי שבא לידי ביטוי בניהול פרויקטים ציבוריים, יחסי עבודה, ביקורת וניהול מערכות מידע. באפיק השני של ההתנהלות הפנימית של ארגונים ציבוריים, מושם דגש גובר והולך על אימוץ של דפוסי ניהול מהסקטור הפרטי דוגמת ניהול אסטרטגי, תקצוב וניהול כספים, ניהול משאבי אנוש, בניית תכניות עבודה ומדידת ביצועים. דפוסים אלו נתקלים בהתנגדות פנים-ארגונית לא מעטה ובמקביל ישנו קושי אמיתי להתמודד עם סוגיות שמערבות ערכים שמעבר לרווחיות ויעילות אשר מאפיינים ניהול בארגונים פרטיים.

מטרת המגמה הינה לימוד שיטתי של התהליכים והכלים המורכבים הללו תוך שימת דגש על קשרי הגומלין המתמידים בין הסקטורים השונים כמו גם על המתח הערכי הקיים ביניהם והקונפליקטים שנוצרים הן ברמה הפנים ארגונית והן ברמה הבין-ארגונית.

## **מבנה הלימודים\*:**

### **קורסי חובה (יש לבחור לפחות 2 מתוך השלושה):**

|            |                                   |
|------------|-----------------------------------|
| 685-2-0122 | תכנון, מדידה ובקרה בסקטור הציבורי |
| 685-2-0065 | סוגיות בניהול ציבורי              |
| 685-2-0121 | ניהול ציבורי בסביבה משתנה         |

### **קורסי בחירה (יש לבחור 3 מתוך הרשימה):**

|            |                                                        |
|------------|--------------------------------------------------------|
| 685-2-0094 | ניהול כספים ותקצוב                                     |
| 685-2-0124 | היבטים משפטיים של המנהל הציבורי                        |
| 685-2-0128 | מנגנוני ביקורת, שיתוף אזרחים וממשל מקוון במגזר הציבורי |
| 685-2-0120 | מדיניות וניהול בשלטון המקומי                           |
| 685-2-0116 | ניהול ציבורי של סיכונים                                |
| 685-2-0114 | קבלת החלטות ופתרון קונפליקטים בשלטון המקומי            |
| 685-2-0118 | אחריות, סמכות ואתיקה במנהל הציבורי                     |

### **סמינר (יש לבחור אחד):**

|            |                                                 |
|------------|-------------------------------------------------|
| 685-2-0079 | ניהול אסטרטגי ברשויות מקומיות                   |
| 685-2-0050 | ניהול ציבורי חדש: השתתפות, אמון, והערכת ביצועים |
| 685-2-0035 | יישוב סכסוכים וניהול חברות שסועות               |

## **כלכלה, עסקים וחברה**

### **מרכזי המגמה: ד"ר מיקי מלול וד"ר ערן מנס**

מטרת המגמה הינה להעמיק את הדיון בקשר שבין כלכלה, עסקים וחברה ולהעניק לסטודנט כלים להבנת תהליכים כלכליים, עסקיים וחברתיים, את האינטראקציה ביניהם ואת השפעת מכשירי מדיניות שונים על תהליכים אלו. המגמה תחדד מצד אחד את הקשר שבין תהליכים כלכליים (כמו מחזורי עסקים) לבין תהליכים חברתיים (כמו עוני ואי שוויון) ומצד שני תנתח את ההשפעה של צעדי התערבות ממשלתית על אופן פעילות הסקטור העסקי על נגזרותיו והיבטיו השונים. כל זאת תוך התייחסות לתפקיד המדיניות הציבורית להשגת מקסימום רווחה למשק.

מגמה זו תספק התמחות ייחודית מחד לאנשי מגזר ציבורי שיעסקו בענייני כלכלה וחברה ותעניק להם ראייה כוללת על התנהגות וקבלת ההחלטות של השחקנים השונים במשק, ומאידך תספק ראייה רחבה וארגז כלים יישומי לאנשי סקטור עסקי הפועלים מול הסקטור הציבורי.

### **מבנה הלימודים\*:**

#### **קורסי חובה (יש לבחור לפחות 2 מתוך השלושה):**

|            |                                                     |
|------------|-----------------------------------------------------|
| 685-2-0067 | אי שוויון וצמיחה כלכלית: תיאוריה ויישומי מדיניות    |
| 685-2-0102 | שווקים לא תחרותיים, רווחה ורגולציה                  |
| 685-2-0129 | ממשלה, חברה ועסקים: סוגיות מתקדמות במדיניות ציבורית |

#### **קורסי בחירה (יש לבחור 3 מתוך הרשימה):**

|            |                                      |
|------------|--------------------------------------|
| קורס חדש   | חברה, עסקים וסביבה (ינתן בתשע"ד)     |
| 685-2-0130 | היבטים כלכליים של צדק חלוקתי         |
| 685-2-0081 | משאבים ציבוריים לקידום יעדים חברתיים |
| 685-2-0123 | רווחה ומיסוי                         |
| 685-2-0078 | מדינת הרווחה ומדיניות ציבורית        |
| 685-2-4081 | פיתוח אזורי: גישות ותפקידי ממשלה     |
| 685-2-0127 | מדיניות סביבתית                      |

#### **סמינר (יש לבחור אחד):**

|            |                               |
|------------|-------------------------------|
| 685-2-0079 | מדינת הרווחה, כלכלה וחברה     |
| 685-2-0109 | סוגיות ברגולציה והמשק הישראלי |
| 685-2-0126 | סוגיות בניהול משאבי טבע       |

**\*ייתכן שבשנה מסוימת יינתנו רק חלק מקורסי הבחירה הרשומים לעיל או שיתווספו קורסים לרשימה זו.**

**\*\*מעבר לקורסי הבחירה במסגרת המגמה, מומלץ להירשם לשני קורסי בחירה נוספים מהמגמה האחרת.**



## **בחינות**

ראה פרק "לימודי התואר השני" בשנתון (תת פרק "[נוהל בחינות אוניברסיטא](#)").

### **זכות ערעור על מטלות ביניים המוגשות במהלך הסמסטר**

סטודנט ראשי לערער על ציון מטלת ביניים בודדת שמשקלה 35% לפחות, או שכשלוש בה משמע – כשלוש בקורס.

מובהר שבצבר מטלות (לדוגמא מעבדות) לא תיחשב כל מטלה, כמטלה בודדת.

נוהל הערעור יהיה כמפורט:

#### **1. הגשת ערעור**

סטודנט חייב להגיש ערעור המנומק תוך שלושה ימים (72 שעות), על פי הנוהל להגשת ערעור בפקולטה, מפרסום הציון/תאריך החשיפה.

סטודנט המערער על הציון יהיה מודע לכך שהמטלה כולה תיבדק מחדש ולא רק הסעיפים אליהם התייחס בערעור. לפיכך תוצאת הערעור יכולה להיות ללא שינוי, העלאת הציון או הורדת הציון.

#### **2. תשובה על ערעור**

המורה חייב להגיב על הערעור תוך שבוע. אם החליט המורה לשנות/לא לשנות את ציונו של הסטודנט, יציין מה ציון הסופי וינמק את הסיבה לשינוי/אי השינוי. השינוי יהיה תקף לאחר אישור ראש המחלקה/ועדת הוראה או הגורם המוסמך.

### **פטור והכרה בקורסים**

פטורים מקורסי השלמה ייבדקו על ידי מזכירות המחלקה לפני תקופת הרישום. תלמיד הסבור כי הוא זכאי לפטור מקורס כלשהו יגיש בקשה למזכירות המחלקה בצרוף סילבוס רלוונטי, על סמך לימודים קודמים בתואר ראשון לא יאוחר מהשבוע הראשון לתחילת הלימודים. על כן, אין להירשם לקורס שטרם נתקבלה תשובה רשמית לגביו. לא תתקבלנה בקשות לאחר תקופת השינויים מאחר ולא ניתן לבטל רישום לקורסים לאחר מכן.

סטודנט שאינו זכאי לקבל פטור, אך סבור כי בקי בחומר הנדרש, רשאי לגשת לבחינות פטור המוצעות על ידי המחלקה בתחילת סמסטר א', מדי שנה. מידע אודות מבחני הפטור יפורסם באתר המחלקה. ניתן להירשם לבחינת פטור בקורס השלמה מסוים רק פעם אחת במהלך התואר במקרה בו הסטודנט טרם למד את הקורס. להזכירכם, בחינת הפטור איננה מיועדת לסטודנט שנכשל בקורס השלמה.

מתן הפטור מקורסי ההשלמה "יישומי מחשב א" ו"יישומי מחשב ב" מותנה בכך שלא חלפו 6 שנים ממועד סיום הקורס במסגרת לימודי התואר הראשון.

**פטור** - תלמיד יקבל פטור מקורסי השלמה שלמד במסגרת אקדמית לתואר ועמד בדרישות הקורס בהצלחה. הפטור איננו מזכה בנקודות זכות. אין צורך ללמוד קורס חלופי בגין קורס השלמה. הפטור טעון אישור ועדת הוראה של הפקולטה לניהול.

כמו כן, ניתן לקבל פטור מקורסי חובה לתואר על סמך לימודים קודמים לתואר שני בלבד. תלמיד הפטור מקורס חובה לתואר ילמד במקומו קורס בחירה.

מודגש בזאת כי אין ללמוד בשנית קורס שנלמד בעבר במסגרת אקדמית אחרת. תלמיד שיחזור על קורס שלמד בעבר יבוטל הקורס מלימודי התואר השני ולא יחשב במסגרת חובות התלמיד לתואר. הבדיקה תיערך במעמד סגירת התואר.

**הכרה** - הכרה בקורס המזכה בנקודות זכות תינתן אך ורק בגין קורס שנלמד בתוכנית לתואר שני במוסד אקדמי מוכר על ידי המועצה להשכלה גבוהה (כולל אוניברסיטת בן גוריון), לא מומש לתואר, נמצא רלוונטי לתכנית הלימודים במחלקה בהיקף מקביל, וציונו לפחות 70. מספר הקורסים המקסימלי שיוכר לא יעלה על שלושה קורסים סך הכל ולא יותר מ - 9 נק"ז. ההכרה טעונה אישור ועדת ההוראה של הפקולטה לניהול.

בקורס שהוכר ע"י ועדת ההוראה, ידווח ציון 600 שמשמעותו "פטור".

ועדת ההוראה הדנה באישור קורסים ממוסדות אחרים, במסגרת "חילופי סטודנטים", רשאית להכיר בציון מאוני.

סטודנט שסיים את לימודיו עם קורסים עודפים לתואר, יגרע העודף מקורסי ההכרה ולא מהקורסים אותם למד במחלקה.

## **חטיבה בלימודי מנהל ומדיניות ציבורית**

### **תכנית לימודים תלת שנתית- עתידים**

התוכנית האקדמית משלבת בלימודי התואר הראשון חטיבה במנהל ומדיניות ציבורית. התכנית תנוהל כולה על-ידי המחלקה למנהל ומדיניות ציבורית בפקולטה לניהול, תוך תאום עם עמותת "עתידים". התוכנית מוצעת לתלמידי תואר ראשון באוניברסיטת בן גוריון בנגב באחד ממגוון התוכניות, כגון: כלכלה, ניהול, משפטים, עבודה סוציאלית, פסיכולוגיה ופוליטיקה וממשל. תלמידי התוכנית יחויבו בלימודי חטיבה אקדמית מלאה במנהל ומדיניות ציבורית, במסגרת המחלקה למנהל ומדיניות ציבורית.

בוגרי התכנית ייהנו מיתרון יחסי בהשתלבות בצמתי השפעה של השירות הציבורי כתוצאה מהשילוב הייחודי שהתכנית מציעה בעצם השילוב של תואר דיסציפלינארי עם ידע נרחב תיאורטי ויישומי במנהל ומדיניות ציבורית.

### **תכנית הלימודים**

חטיבת הלימודים בנויה מקורסי חובה ייעודיים, קורסים שישתקללו לתואר הדיסציפלינארי לאחר השלמת כל קורסי החטיבה וחובות התואר.

| שנה א'                        | נק"ז | שעות הוראה | תרגול |
|-------------------------------|------|------------|-------|
| כלכלה למנהל ציבורי            | 3.5  | 3          | 0.5   |
| מבוא למשטר ופוליטיקה          | 3    | 3          |       |
| מבוא למנהל ומדיניות ציבורית   | 3.5  | 3          | 0.5   |
|                               |      |            |       |
| שנה ב'                        |      |            |       |
| אתיקה ומשפט ציבורי            | 3    | 3          |       |
| מדיניות כלכלית וחברתית        | 3    | 3          |       |
| ניהול ומדיניות בשלטון המקומי  | 3    | 3          |       |
|                               |      |            |       |
| שנה ג'                        |      |            |       |
| מדיניות וניהול תהליכי רגולציה | 3    | 3          |       |
| בחירה כלכלת השלטון המקומי     | 3    | 3          |       |
| סמינר                         | 3    | 3          |       |
|                               |      |            |       |
| סה"כ                          | 28   |            |       |

**\*\*סטודנט שילמד במסגרת הלימודים הדיסציפלינאריים קורס זהה לאחד מהקורסים הייעודיים (כלכלה למנהל ציבורי ומושגי יסוד במשטר ופוליטיקה של ישראל) יהיה פטור מקורס זה במסגרת התכנית במנהל ומדיניות ציבורית וילמד במקומו אחד מקורסי הבחירה.**

**\*\*תנאי מעבר משנה לשנה:**  
עמידה בתנאי המעבר של כל הקורסים הרשומים באותה שנה.  
עמידה בתנאי מעבר של תכניות הלימודים אליהן רשום הסטודנט

### **תקצירי קורסים:**

#### **כלכלה למנהל ציבורי**

מטרת הקורס להקנות לסטודנט כלים תיאורטיים בסיסיים לניתוח בעיות ישומיות במיקרו ומאקרו כלכלה. בחלקו הראשון יעסוק הקורס בהבנת התנהגות של יצרנים, צרכנים, שווקים והשגת אופטימום כלכלי דרך מגננון השוק החופשי; בחלקו השני יעסוק הקורס בהיבטים מאקרו כלכליים כגון: צמיחה, מיתון, אבטלה ואינפלציה וכן בתפקידי הממשלה במערכת (מדיניות פискаלית, מדיניות מוניטארית).

#### **מבוא למשטר ופוליטיקה**

הקורס נועד להקנות מושגי יסוד לניתוח המשטר הדמוקרטי, המערכת הפוליטית והחברה בישראל. נידרש לתמורות מרחיקות לכת שהתחוללו בשנים האחרונות במשטר ובחברה הישראלית ונבחן את השפעתן על קביעת מדיניות ציבורית וביצועה בתחומים שונים. בתוך-כך נעסוק במהות המשטר

הדמוקרטי על הפרוצדורות הנגזרות ממנו; שורשי הדמוקרטיה הישראלית; המסגרת החוקתית של ישראל; שסעים חברתיים בישראל; יחסי הגומלין בין הכנסת לממשלה; יחסי דת ומדינה ועוד.

### **מבוא למנהל ומדיניות ציבורית**

קורס זה יכיר בחלקו הראשון לתלמידים את הגישות והתיאוריות השונות במדיניות הציבורית, כולל תהליך קביעת המדיניות ויישומה. במסגרת הקורס יילמדו הסטודנטים מודלים שונים של קבלת החלטות, דרכי הערכת אלטרנטיבות למדיניות ציבורית, סוגיות ביישום מדיניות ציבורית ואת השפעתם של גורמים פוליטיים, כלכליים, תרבותיים וחברתיים – ברמה המקומית והגלובאלית – על עיצובה של המדיניות הציבורית בישראל ובעולם. בחלקו השני יציג הקורס לתלמידים את בעיות היסוד של הניהול הציבורי בן זמננו ואת הדילמות המרכזיות בתחום. הקורס יעסוק בתפקיד המנהל הציבורי במדינות דמוקרטיות, בשאלות היחסים בין הרשויות השונות, בסוגיות של אחריות וסמכות, ויצג דגמים שונים של שירות המדינה והשתתפותו של המנהל הציבורי בעיצוב מדיניות בישראל ובעולם.

### **ניהול ומדיניות בשלטון המקומי**

קורס זה הינו קורס יסוד בלימודי המדיניות והניהול של רשויות מקומיות. תפקידו להוות תשתית לחשיבה תיאורטית מתקדמת בנושאי ניהול וקביעת מדיניות ברשויות מוניציפליות ולהקנות, במקביל, כלים מעשיים להבנת התהליך הניהולי, המנהלי והפוליטי במערכות השלטון מקומי. הקורס יבחן את התפתחות תפקידי השלטון המקומי ויחסי הגומלין בינו לבין מוסדות חברתיים ופוליטיים במדינה, מידת היכולת שלו למשול, שיטות לביזור והפרטת שירותים, שיתוף פעולה עם המגזר השלישי וכן בשילוב שבין הגלובלי ללוקלי. תהליך הלימוד יתבסס על עיון, השוואה וניתוח ביקורתיים של זוויות תיאורטיות מרכזיות, שהשפיעו על החשיבה בתחום. יבחנו היבטים פורמליים ובלתי פורמליים בתפקוד הרשות המקומית, מידת היעילות והמועילות של עבודת נבחריה ושל הצוות הביורוקרטי בה.

### **אתיקה ומשפט ציבורי**

הקורס יעסוק בהיבט המשפטי והאתי של פעולת רשויות השלטון. באשר להיבט המבני-משפטי, יואר המעמד החוקתי של הרשות המחוקקת, המבצעת והשופטת, על יחסי הגומלין ביניהן. דגש מיוחד יושם על סמכותו והיקף פעולתו של בג"צ בהשלטת שלטון החוק וערכיו על רשויות השלטון. באשר להיבט האתי שבפעולת הרשויות, נבחרי הציבור ועובדי הציבור, תיבחן מהותה של חובת ההגנות הכללית של השלטון כלפי הפרט, המוטלת עליו בהיותו נאמן הציבור. חובה זו תיבחן בשילוב ההיבט המשפטי והאתי המחייב את הרשויות. במסגרת הקורס יידונו חירויות היסוד של הפרט ותואר חקיקת היסוד בתחום המשפט החוקתי לאור פסיקת בית-המשפט העליון, המעצבת את סמכויות השלטון ואת חירויות הפרט. יילמדו הדינים הנוגעים לסמכויות הביצוע, החקיקה והשפיטה של המנהל הציבורי; ביקורת שיפוטית וחוק-שיפוטית; הפעלת שיקול הדעת המנהלי; איסור ניגוד העניינים; החובה לפעול מתוך אתיקה ציבורית.

## **כלכלת השלטון המקומי**

קורס זה יכיר לסטודנטים את התהליכים הכלכליים הבסיסיים המאפיינים רשויות מקומיות, את בעיות הכלכליות והחברתיות עמן מתמודדות רשויות מקומיות, ואת מכשירי התקצוב והמדיניות הכלכליים העומדים לרשות הרשויות המקומיות בארץ ובעולם. בין היתר יידונו במהלך הקורס מערכות היחסים הכלכליים בין השלטון המרכזי לבין הרשויות המקומיות והשפעתה על יזמות ופיתוח כלכלי, מבנה התקציב הרגיל והבלתי רגיל בשלטון המקומי, מקורות מימון אפשריים של הרשויות המקומיות לרבות יוזמות ושיתופי פעולה כלכליים בין רשויות מקומיות ובין הרשויות המקומיות למגזר הפרטי והמגזר השלישי.

## **מדיניות כלכלית וחברתית**

הכלכלה הישראלית הגיעה לרמת פיתוח כלכלי מהגבוהים בעולם. הישג זה הינו יוצא דופן במיוחד לאור כך שמדינת ישראל היא צעירה יחסית, נטל הביטחון בה גבוה יחסית ואין בה כמעט משאבים טבעיים. אולם, לצד ההתפתחות הכלכלית התפתחו בישראל גם פערים גדולים בחלוקת ההכנסות המעלים שאלות לגבי תפקידה של המדיניות החברתית. תהליכים אלה והדילמות הקשורות בהם ינותחו במהלך הקורס תוך בחינת המדיניות שנקטה ותפקידה בהתפתחות הכלכלית במהלך השנים ותוך שימוש בתיאוריות כלכליות מקובלות. הקורס יציג את ההתפתחויות והמאפיינים של כלכלת ישראל בפרספקטיבה היסטורית, יאפיין את תהליכים במשק הישראלי בעזרת מודלים מאקרו כלכליים ויאפשר לתלמידים להבין את השפעות המדיניות הכלכלית והחברתית בישראל בעבר ובהווה.

## **מדיניות וניהול תהליכי רגולציה**

רגולציה כלכלית וחברתית הפכה בעשורים האחרונים לאחד המנגנונים המרכזיים של העשייה השלטונית במדינה המערבית המודרנית. על רקע מגמות של ליברליזציה כלכלית וטשטוש הגבול הקלאסי שבין התחום הציבורי לפרטי, מספק המרחב הפוליטי והמשפטי מכשירי מדיניות מגוונים להסדרת ענפים שונים במשק, תוך פיתוח אלטרנטיבות להסדרה שלטונית הדוקה. הקורס נועד לספק ידע בסיסי על דיסציפלינה מתפתחת זו, ויקנה לתלמידים מסגרת לדיון וניתוח של מערכות רגולטוריות תוך בחינת התפקיד של המדיניות והבנת הניהול של מערכות רגולטוריות.

## **סמינר - פרקטיקום**

סמינר שנתי זה המיועד לתלמידי תכנית עתידים יושלב בין התנסות מעשית במקומות עבודה במגזר הציבורי לבין עבודת מחקר תיאורטית ואמפירית. ההכשרה המעשית, "פרקטיקום" יאפשר לסטודנט להכיר מקרוב, לחוות ולנתח פעילות ניהולית במגזר הציבורי במשך שנה שלמה. הכשרה זו גם תסייע לסטודנט לשלב בין החלק התיאורטי-אקדמי בלימודיו לבין המציאות אותה הוא חווה במסגרות הציבוריות השונות.